

Folia Pharmacotherapeutica

Onafhankelijke bron voor rationeel
geneesmiddelengebruik sinds 1974

Gent, 26 september 2018

Marc Bogaert

Thierry Christiaens

Geert De Loof

TRAITÉ

1893

DE

PHARMACOLOGIE CLINIQUE

À L'USAGE DES ÉTUDIANTS ET DOCTEURS EN MÉDECINE.

PAR LE

DOCTEUR FR. PENZOLDT,

PROFESSEUR ORDINAIRE ET MÉDECIN EN CHEF DE LA POLICLINIQUE MÉDICALE
A L'UNIVERSITÉ D'ERLANGEN.

TRADUIT SUR LA 3ME EDITION ALLEMANDE

PAR

J. F. HEYMANS,
PROFESSEUR DE THÉRAPEUTIQUE
A L'UNIVERSITÉ DE GAND.

J. DE LANTSHEERE,
MÉDECIN-OCULISTE A BRUXELLES.

DE FOLIA PHARMACOTHERAPEUTICA : DE GENTSE VOORGESCHIEDENIS

1893 : Traité de Pharmacologie Clinique (vertaling door J.F. Heymans van een Duits boek)

“Les médicaments dont l’action est certaine et facile à démontrer y sont mis en évidence; ceux dont l’effet est inconstant ou douteux sont recommandés sous réserve; enfin, ceux qui sont inutiles et qui peuvent être remplacés avec avantage par d’autres, sont caractérisés comme tels.”

FOLIA PHARMACOLOGICA

Verantw. uitg. : Prof. Dr. A. De Schaepdryver*

Met medewerking van Prof. Dr. F. Barbier**, Prof. Dr. M. Bogaert*, Dr. A. Elewaut** en Dr. P. Vermeire**

J.F. en C. Heymans Instituut voor Farmakodynamie en Therapie*

Kliniek voor Inwendige Ziekten**

Fakulteit der Geneeskunde, Rijksuniversiteit te Gent, De Pintelaan 135, 9000 Gent

VAN DE “GENTSE” FOLIA NAAR DE “NATIONALE” FOLIA PHARMACOTHERAPEUTICA

- 1970. Vraag van prof. A. De Schaepdryver aan de autoriteiten om een initiatief te nemen zodat de Gentse Folia nationaal en tweetalig zouden kunnen worden verspreid
- 1971. De professoren Farmacologie van de Belgische universiteiten richten de vzw “Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie” (BCFI) / “Centre Belge d’Information Pharmacothérapeutique” (CBIP) op.
- 1974. De vzw BCFI wordt gesubsidieerd door de administratie Volksgezondheid.

BCFI

CBIP

Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische
Informatie

BCFI publicaties www.bcfi.be

- Folia Pharmacotherapeutica (1974)
- Gecommentarieerd Geneesmiddelenrepertorium (1979)
- Transparantiefiches (2003)
 - doel: behandelingsopties voor een specifieke pathologie onderling te vergelijken, zowel naar werkzaamheid als naar veiligheid en prijs.
- Formularium Ouderenzorg (2018)
 - doel: leidraad bij het voorschrijven van geneesmiddelen aan oudere patiënten.

Doelgroep voor de BCFI publicaties

- artsen in niet-specialistische setting
- apothekers
- tandartsen
- andere zorgverleners

Doelstelling van het BCFI

Doelgroep voldoende informeren rond de farmacotherapeutische stand van zaken en evoluties

Aandachtspunten

- De **heterogeniteit** van de doelgroep
- Zorgen dat de informatie in de **klinische praktijk** kan gebruikt worden
- Rekening houden met de principes van **EBM**
- Rekening houden met **economische en maatschappelijke aspecten**
- **Onafhankelijk** t.o.v. industrie en subsidiërende overheid (het Geneesmiddelenagentschap)

FOLIA PHARMACOTHERAPEUTICA

Juli 1974

Volume 1

Nummer 1

inhoud

Editoriaal	blz. 1
Belang van lithiumzouten bij manisch-depressieve toestanden	blz. 3

DE "NATIONALE" FOLIA PHARMACOTHERAPEUTICA : UIT HET EDITORIAAL BIJ HET EERSTE NUMMER (JULI 1974)

"Het curriculum der studies in de geneeskunde voorziet het onderwijs in vakken die leiden tot het verwerven van voldoende kennis op het gebied waartoe alle biologische vakken bijdragen... Wie zich nadien niet op de hoogte houdt van de evolutie van de kennis op het gebied van de therapie, verliest zeer vlug voeling, en na zekere tijd leidt dit zeker tot een totaal verlies aan therapeutische logica...

**DE "NATIONALE" FOLIA
PHARMACOTHERAPEUTICA : UIT HET
EDITORIAAL BIJ HET EERSTE NUMMER
(JULI 1974)**

...

"In deze optiek hebben de stichters van het "Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie" zich voorgenomen aan het medisch en farmaceutisch korps regelmatige informatie te bezorgen die zowel op nieuwe als op oudere medicaties betrekking heeft."

De Folia Pharmacotherapeutica

- Maandelijks tijdschrift
- Sinds 2017 enkel elektronisch (wel nog op papier in Tijdschrift voor Geneeskunde)
- Farmacotherapeutische actualiteit wordt gevolgd via verschillende kanalen
- Aandacht voor noden en wensen van voorschrijvers, apothekers en andere zorgverstrekkers

P.S. Het BCFI is lid van de “International Society of Drug Bulletins” (ISDB)

Structuur van Folia

- Recurrente rubrieken
 - Geneesmiddelenbewaking
 - Formularium Ouderenzorg
 - Recente informatie
 - Geneesmiddelen en reizen
 - Antibiotica bij acute luchtweginfecties in de eerste lijn
 - Influenza
 - Nieuwigheden 5 jaar later
 - Transparantiefiches: een update
- Inhoudstafel met samenvattingszinnetjes
- Samenvatting
- Lange en korte versie

Nood aan wegwijzer

Hoe kan BCFI een wegwijzer blijven in het farmacotherapeutisch landschap?

- Tsunami van publicaties en info rond farmacotherapie
- Kwaliteit studies zeer ongelijk:
 - RCT versus observationeel onderzoek
 - subgroep analyses, surrogaat eindpunten, samengestelde eindpunten
 - meer en meer studies gebaseerd op big data die niet geconcipieerd zijn voor dat doel
 - invloed van sponsoring
- selectieve publicatie van onderzoeksgegevens (vb. oseltamivir en antidepressiva)

Uitdagingen en toekomst

- Onafhankelijkheid moet gegarandeerd blijven (ook ten opzichte van overheid)
- Transparantie vereist in verband met belangen van redactie en geraadpleegde experts
- Conflict tussen vraag van gebruiker naar eenvoud van informatie, eenvoud in presentatie en anderzijds complexiteit van realiteit
 - vb interacties waarvoor brongegevens dikwijls moeilijk in juist perspectief te plaatsen zijn
- Noodzaak tot internationale samenwerking en communicatie
 - spreken we dezelfde “taal”: terminologie, ontologie, codering

Minerva 1998 - 2018

Kritische bespreking (critical appraisal) van internationale literatuur (onder meer the big 5) door een pool van Belgische experts

Online, tweetalig en gratis tijdschrift: www.minerva-ebm.be (Gratis inschrijven op Alert)

- tien nummers per jaar
- per maand (in 2018):
 - 2 lange duidingen + 1 bondige bespreking
 - eventueel (kritisch) editoriaal of methodologisch artikel
 - halfweg de maand 5 'bondige besprekingen'

Minerva-artikels zijn toegespitst op de praktijk in de eerste lijn

- klinische vraag + antwoord + implicaties voor de praktijk
- ontsluiting via Nederlandstalige MeSH-termen

De kritische analyses vormen een (noodzakelijke) **aanvulling op richtlijnen** voor de klinische praktijk

Samenwerking EBPracticeNet: recente artikels staan op website www.ebpracticenet.be via MeSH-termen én zijn daar gelinkt aan de richtlijnen